

«Glavalagene» i sykehusene må vekk

– Ledelse er viktig for utvikling av gode sykehus. Det må flyttes fjell, og dialog er det første skrittet videre i riktig retning. Vi skal bevege oss fra kontroll til forløsning.

Med disse ordene ble Legeforeningens årlige dialogkonferanse om ledelse åpnet av president Hege Gjessing.

– Både det som ikke er bra, og det som er bra innen ledelse, må opp på bordet. Deretter må vi få flere til å bevege seg fra det som ikke er bra til det som er bra, påpekte Gjessing. Hun sa at mange leger i sykehus føler at de holdes i et nakkegrep som strammer til slik at de ikke får nok handlingsrom.

– Det er nødvendig at ansvar tydeliggjøres mer enn i dag. Kan det være at det er for mange mennesker i for mange styre slik at det blir handlingslammelse? Legeforeningen er kritisk til slik de regionale helseforetakene (RHFene) er organisert, men har ikke funnet noe godt alternativ. Det er behov for å evaluere styrene og å slanke og tydeliggjøre RHF-ene, sa hun.

Alle må vite hvem lederen er

– Legeforeningen er svært opptatt av stedlig ledelse. Vi mener at alle leger i sykehus må ha en leder de vet hvem er og som de kan kontakte. Dette må på plass, og disse lederne må ha beslutningsmyndighet slik at de har mulighet til å gjøre noe i rollen sin. Det må være tid til å være leder og utøve det faget som ledelse er. Min visjon er at alle leger i sykehus skal ha inn under huden at ledelse i og av sykehus er en viktig legerolle, påpekte Gjessing.

«Mange leger føler at de holdes i et nakkegrep»

Ivar Hippe og Sissel Trygstad fra Fafo presenterte rapporten *Ti år etter – ledelse, ansvar og samarbeid i norske sykehus*. Rapporten viser at toppledere stort sett er fornøyde med helseforetaksreformen, mens det er synkende tilfredshet på de lavere ledernivåene.

– Undersøkelsen viser at mange leger oppfatter hverdagen sin som komplisert. Det er en slående forskjell i hvordan de ulike ledernivåene opplever foretaksreformen. De på toppen har en sterk opplevelse av hand-

lingsrom, frihet og en bedre hverdag. Ledere på lavere nivåer opplever derimot hverdagen mer problematisk med detaljstyring, dårlig ledelse og knappe budsjettammer. Vi fant også litt overraskende at samarbeidsklimaet, spesielt nedover i organisasjonen, var godt og at samarbeidet mellom tillitsvalgte og ledelse var god, sa Hippe.

– I helsesektoren er detaljstyringen fra eier mye større enn i andre organisasjoner. Det er vanskelig å tenke seg at styret i et privat selskap skulle gå inn i slike detaljer for å styre det administrative. Politisk styring kommer vi ikke unna, for det finnes ingen i Norge som ønsker ren markedsstyring av helsesektoren, avsluttet Hippe.

Kvalitet og likeverdighet viktig

Stortingsrepresentant for Høyre Ingjer Schou redegjorde for hvilke endringer partiet vil gjøre i helsesektoren ved et eventuelt regjeringsskifte. Hun mente dagens helsevesen er for fragmentert og preget av for mange interessenter og aktører som ikke alltid er forenlige.

– Den rødgrønne regjeringen har allergi mot bruk av private tilbydere. For Høyre er det viktig at det offentlige er grunnmuren i helsesektoren, men at det bygges opp et godt partnerskap med private aktører. Slik unngår vi et klassesdelt helsevesen. Kvalitet og likeverdighet er viktig, påpekte hun.

Høyre ønsker en nasjonal helse- og sykehusplan velkommen. De vil utvikle RHF-ene, og de vil definere et minimumskrav til nøkkelfunksjoner.

– Det er i overkant av 20 sykehus i Norge. Vi vil gjøre disse mer selvstendige. Dette vil skape mer nærhet mellom de som behandler pasienter og ledelsen. Høyre ønsker en modell uten «glavalag» mellom departement og styrene i sykehusene. Høyre vil også ha en nasjonal plan for sykehusbygg. Vi ønsker en egen organisasjon som tar seg av vedlikehold og nybygg, så kan dere leger konsentrere dere om pasientene, avsluttet hun.

Må skrive historien sammen

– Helsesektoren står overfor store utfordringer som en ledelse ikke vil klare å endre uten å spille på lag med de tillitsvalgte, sa administrerende direktør i arbeidstakerorganisasjonen Virke Vibeke Hammer Madsen. Hun var invitert for å snakke om hvor viktig det

Hege Gjessing gratulerer Bjørn Atle Bjørnbeth med Legeforeningens lederpris 2013. Foto Legeforeningen

er med gode samarbeidsrelasjoner mellom ledelse og tillitsvalgte.

– Ledelse og tillitsvalgte må respektere hverandres ulike roller for å nå felles mål. Vi må være enige når vi er enige, og vi må være uenige når vi er uenige slik at vi kan snakke samme språk, sa hun.

– Tillit, åpenhet og det å si det som det er, er viktige spilleregler for å finne frem til nødvendige tiltak i en organisasjon. Det er også viktig at vi respekterer og kjenner til de hovedavtaler og tariffavtaler som finnes, og at alle kan spillereglene. Det skaper forutsigbarhet, men det er ikke nok for å få til en omstilling. Vi må ha et felles språk – vi må skrive historien sammen, understreket hun.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no

Lisbet T. Kongsvik

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling